

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ
ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻԻՆԸ՝

«ԽԱՉԻԿ ՊԱՊԻԿԵԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՄՐՑԱՆՔՆԵՐ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան կրթական եւ մշակութային նախաձեռնութիւններու շղթային նորագոյն օղակը հանդիսացող «Խաչիկ Պապիկեան» Հիմնադրամի Հայ լեզուի եւ գրականութեան, Հայոց պատմութեան ու կրօնագիտական նիւթերու 2009-2010 տարեշրջանի աշակերտական եւ Հայ երգի երիտասարդական մրցանքները պսակուեցան իրենց փայլուն աւարտով: Ուրբաթ, 4 Յունիս 2010-ի երեկոյեան, Կաթողիկոսարանի «Կիլիկիա» թանգարանի սրահը կիեռար խանդավառ ու սրտազրաւ իւրայատուկ մթնոլորտով, որուն վկաները հանդիսանալու կոչուած էին սրահը լեցուցած աշակերտները, իրենց ծնողները, կրթական մշակները եւ մշակութասէր կոկիկ հասարակութիւն մը:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետի նախագահութիւնը վայելող մրցանակաբաշխութեան պաշտօնական հանդիսութեան բացումը կատարեց կազմակերպիչ յանձնախումբի անդամ Սարգիս Կիրակոսեան, որ յայտնելէ ետք, թէ շուրջ մէկ տարուան վրայ երկարած բժախնդիր աշխատանքի իբր արդիւնք՝ եկած է բերքաքաղի պահը, դիտել տուաւ, որ այս աննախընթաց նախաձեռնութիւնը «Լիբանանահայ վարժարաններու հայագիտական մակարդակը ա՛լ աւելի բարձրացնելու ահագանգ մըն է, եւ միացեալ ճիգերով անմնացորդ աշխատանքի հրաւեր՝ ուղղուած է՛ւ մեր կրթական պատասխանատուներուն, ե՛ւ ուսուցիչ-ուսուցչուհիներուն, ե՛ւ ծնողներուն, ե՛ւ մեր սիրելի աշակերտ-աշակերտուհիներուն»: Այնուհետեւ ան խօսեցաւ թիւերու լեզուով, աւելցնելով, որ միջնակարգ ու երկրորդական բաժիններու եւ Հայ երգի այս հինգ մրցանքներուն իրենց մասնակցութիւնը բերին այս ծիրէն ներս գործող լիբանանահայ գրեթէ բոլոր վարժարանները՝ 19 միջնակարգ եւ 12 երկրորդական վարժարան՝ 117 աշակերտ-աշակերտուհիներով, ինչպէս նաեւ հայ հարազատ ու բարձրորակ երգի սիրահար 35 երիտասարդ-երիտասարդուհիներ: Ապա, Ս. Կիրակոսեան նշեց, թէ մրցակիցներու միջիններուն տարբերութիւնը աննշան էր, ստեղծուած խանդավառ մթնոլորտը՝ իւրայատուկ, որուն համար մեծագոյն մրցանակակիրը յայտարարեց Մեսրոպակերտ Հայ դպրոցը:

Բացման խօսքէն ետք, Հայ լեզուի եւ գրականութեան յանձնախումբի անունով ելոյթ ունեցաւ Տոքթ. Արմենակ Եղիայեան: Միջնակարգ եւ երկրորդական բաժինի գոյգ

մրցումներուն առարկայական արժեւորումը կատարելով՝ զեկուցաբերը բարձր գնահատեց հայ դպրոցին, այս պարագային՝ հայ ուսուցիչին եւ ծնողքին գիտակից կեցուածքը, ցաւ յայտնեց հայ դպրոցին ազգակերտ մթնոլորտէն աւամայ զրկուած եւ օտար վարժարաններու մէջ կորուստի դատապարտուած հայ տղոց եւ աղջիկներուն համար, կանգ առաւ արդիւնքներուն իրարու մօտ ըլլալու իրողութեան վրայ եւ ընդգծեց. «Եզրակացութիւնը պարզ է, մենք շատ աւելի արժանաւորներ ունինք, քան այն անունները, որոնք քիչ ետք պիտի յայտարարուին»:

Սակայն, դիտել տուաւ զեկուցաբերը, «պէտք չէ նաեւ ունենանք այն պատրանքը, որ ամէն բան շատ լաւ կ'ընթանայ մեր դպրոցներուն մէջ», որովհետեւ պետական վկայականներու պարտադրանքին հաշուոյն զգալի սեղմում մը կատարուած է, «կայ համատարած մաշում մը, յոգնածութիւն մը, անտարբերութիւն մը հայագիտական նիւթերու հանդէպ», որոնք արմատական որոշումներու կը կարօտին: Այս առումով՝ Տոքթ. Արմենակ Եղիայեան մեծ յոյսերով ողջունեց յառաջիկայ Սեպտեմբերին, Վեհափառ Հօր նախաձեռնութեամբ եւ հովանաւորութեամբ տեղի ունենալիք կրթական համասփիռքեան սեմինարը:

Յաջորդ զեկուցաբերն էր Համբիկ Մարտիրոսեան, որ Հայոց պատմութեան եւ կրօնագիտական նիւթերու յանձնախումբին անունով բաժնեց զինք կանխած զեկուցաբերներուն մտածումները: Համաշխարհայնացման փչող ազգաքանդ քամիներուն դէմ ազգովին պայքարելու անհրաժեշտութեան հաստատումը կատարելէ ետք, ուրախութեամբ ողջունեց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Վեհափառին այս ազգօգուտ նախաձեռնութիւնը, աշակերտութեան բացառիկ պատրաստուածութիւնը, լրջութիւնը, գիտակից հայու ազնիւ ոգին եւ լեզուական ողջունելի մակարդակը, ապա շնորհաւորեց բոլորը, փափաքելով, որ այս նախաձեռնութիւնը «անգամ մի համար միայն մտածուած եւ գործադրուած ծրագիր մը չըլլայ»:

Երգի մրցանքի մրցանակակիրներ Նանոր Մաճառեան, Դալար Խաչատուրեան եւ Լուսին Տէմիրճեան յաջորդաբար մեկնաբանեցին «Հեռանում եմ», «Քամանչա» եւ «Հայոց աշխարհ» երգերը, դաշնակի ընկերակցութեամբ Վարդան Յակոբեանի: Այս առիթով, Հայ երգի մրցանքի դատակազմին անունով խօսք առաւ իմբավար Յարութ Ֆազլեան, որ մեր ու հայրենի իրականութիւնը թունաւորող ցածրորակ, շուկայիկ եւ նոյնիսկ թրքաշունչ երգիչներն ու երգերը խստօրէն դատապարտելէ ետք, յայտնեց իր գոհունակութիւնն ու ուրախութիւնը: Մանաւանդ գնահատեց մասնակիցներուն ե՛ւ նկատառելի թիւր, ե՛ւ անոնց բժախնդիր ու բարձրորակ ընտրութիւնները, ե՛ւ երգեցողական մակարդակը, եզրակացնելու համար, որ հարազատ ու հայատրոփ երգը պիտի շարունակէ իր հաստատաքայլ երթը, այնքան ատեն որ նման

շնորհալի, պատասխանատու եւ հաւատաւոր երկրպագուներ ունի:

Եկած էր մրցանակաբաշխութեան պահը: Ձեռամբ Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետի՝ 15 մրցանակակիրներն ու յիշատակութեան արժանի 13 մասնակիցներ ստացան իրենց յուշանուէրներն ու նիւթական եւ բարոյական պարգեւները՝ ներկաներու ջերմ ու խանդավառ ծափողջոյններուն ներքեւ: Իրաւամբ, «Կիլիկիա» թանգարանը այդ օր ապրեցաւ յուզիչ եւ տօնական իւրայատուկ մթնոլորտ մը, որ թագադրուեցաւ Արամ Ա. Վեհափառի հաւատքով եւ ազգային հպարտութեամբ բարախող հայրական եզրափակիչ խօսքով:

Մասնակից երիտասարդ-երիտասարդուհիներուն դէմքերէն ճառագայթող ուրախութեան եւ արդար հպարտութեան յատուկ նշանակութիւնը ողջունելով՝ Արամ Ա. Կաթողիկոս յայտնեց իր անհուն ուրախութիւնը, որ այս փորձը յաջողութեամբ ընթացաւ եւ յաջողութեամբ պսակուեցաւ:

«Այս մրցանակը սովորական հասկացողութեամբ, մօտեցումով եւ սպասումով չկազմակերպեցինք: Մենք պարագայական կերպով չընտրեցինք այս նիւթերը: Քիչ առաջ, երբ նստած՝ դիմացս Ա. Բ. Գ.-ը կը դիտէի, կը մտածէի մեզմէ շատ աւելի զօրեղ իշխանութիւններու, պետութիւններու եւ կայսրութիւններու մասին, որոնք եկան եւ իրենց հսկայ բանակներով կորսուեցան պատմութեան գիշերին մէջ,- ըսաւ Վեհափառ Հայրապետը եւ շարունակեց,- սակայն պատմութեան լոյսին մէջ մնաց հայ ժողովուրդը՝ իր այս փոքր բանակով, 36 զինուորներով: Մենք պայքարեցանք ա՛յս բանակով եւ յաղթեցինք, որովհետեւ այս բանակը հաւատքի բանակ էր, ոգիի բանակ էր, եւ այս բանակով պիտի մնանք զօրեղ, կանգուն ու կենսունակ՝ մեր առանձին շունչով, իւրայատուկ գոյնով, ոճով եւ ինքնութեամբ»:

Այս անվիճելի հաստատումը կատարելէ ետք, Վեհափառ Հայրապետը ըսաւ, որ Հայաստանի մէջ հայ ըլլալը ընտրութեան հարց չէ, մինչդեռ սփիւռքի մէջ ընտրութեան հարց է, որոշում է եւ հաւատք: «Այդ որոշումը մենք առինք, ա՛յս բանակին կառչեցանք, պայքարեցանք, մնացինք ու պիտի մնանք: Ահաւասիկ այսօրուան պատգամը: Մենք հայերէնը ճիշդ պիտի խօսինք, անսխալ պիտի գրենք, պիտի բացուինք մեր հոգեւոր արժէքներուն եւ այդ արժէքները պիտի կենսագործենք մեր ժողովուրդի կեանքէն ներս: Մա իւրաքանչիւր հայ աշակերտի, տնօրէնի եւ հոգեւորականի պարտականութիւնն է: Եւ ես վստահ եմ, որ մենք պիտի կառչինք հայ լեզուին ու հայ գուլալ, բիրեղ ու հայաշունչ երաժշտութեան եւ յատուկ բժախնդրութիւն ու նախանձախնդրութիւն պիտի ցուցաբերենք»:

Ապա, Արամ Ա. Կաթողիկոս յայտարարեց, որ այս մրցանքը յառաջիկային պիտի կազմակերպուի աւելի լաւ կազմակերպութեամբ, աւելի լայն՝ համասփիւռքեան

տարողութեամբ, որուն անհրաժեշտ է՛ մարդուժը, է՛ նիւթական հնարաւորութիւնները ունի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան այս մրցանքը կազմակերպած հիմնադրամը: Եզրակացնելով իր հայրական խօսքը, Արամ Ա. Վեհափառ, առաջին հերթին, յատուկ կերպով գնահատեց հայ ծնողքը՝ զայն նկատելով մեր առաջին դպրոցը, առաջին եկեղեցին եւ առաջին ակումբը: Ապա՝ գնահատանքի խօսք ուղղեց մեր վարժարաններու տնօրէններուն, ուսուցիչ-ուսուցչուհիներուն եւ դատակազմի անդամներուն, անգամ մը եւս շեշտելով, որ այս փորձը յաջող փորձ մըն էր եւ պիտի շարունակուի աւելի կազմակերպուած ձեւով, առաւել նուիրումով եւ ամբողջական յանձնառութեամբ: Ազգային հպարտութիւն եւ հաւատք ոգեշնչող այս բացառիկ հանդիսութիւնը փակուեցաւ «Կիլիկիա» հիմներգի յոտնկայս երգեցողութեամբ:

Ստորեւ կու տանք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան «Խաչիկ Պապիկեան» Հիմնադրամի կազմակերպած Հայագիտական նիւթերու եւ երգի մրցանքներու մրցանակներուն տիրացած եւ յիշատակութեան արժանացած աշակերտներուն եւ երիտասարդ-երիտասարդուհիներուն անունները:

Ա. ՀԱՅ ԼԵԶՈՒ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ

Ա. ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳԱԲԼԱՆԵԱՆ ԼՈՒՄԻՆ
ԳՈՂԷՃ

Ազգ. Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան

Բ. ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳԱՆԹԱՐՃԵԱՆ ԼՈՌԻ

Ազգ. Եղիշէ Մանուկեան Գոլէճ

Գ. ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳԱՐՏԱՆԱՔԵԱՆ ՅԱԿՈԲ

Դպրեվանք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐԺԱՆԻ

ՏԱՂԼԵԱՆ ՀՐԱՅՐ	Դպրեվանք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ
ԹԱՍԼԱԳԵԱՆ ԱՆՈՅՇ	Ազգ. Յառաջ - Գալուստ Կիւլպէնկեան
ՀԱՆՏԵԱՆ ՍԵՐՈՒԺ	Համազգայինի Մ. եւ Հ. Արսլանեան Ճեմարան

**ՀԱՅ ԼԵԶՈՒ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ**

Ա. ՄՐՑԱՆԱԿ ԼԱԽՈՅԵԱՆ ՍԱՄՈՒԷԼ	Դպրեվանք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ
Բ. ՄՐՑԱՆԱԿ ԱՐԱՊԵԱՆ ՃՈՐՃ	Դպրեվանք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ
Գ. ՄՐՑԱՆԱԿ ՓԱՓԱԶԵԱՆ ՀՐԱԿ	Համազգայինի Մ. եւ Հ. Արսլանեան Ճեմարան

**Բ. ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿՐՕՆ
ՄԻԶՆԱԿԱՐԳ**

Ա. ՄՐՑԱՆԱԿ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ ՊԵՏՐՈՍ	Դպրեվանք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ
--	------------------------------------

Բ. ՄՐՑԱՆԱԿ
ՊԱՍՍԱՃԵԱՆ ԵՐԱԶ

Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Դարուհի-Յովակիմեան
Երկրորդական Վարժարան

Գ. ՄՐՑԱՆԱԿ
ԳԱԲԼԱՆԵԱՆ ՄՉԵՐ

Ազգ. Լեւոն եւ Սոֆիա Յակոբեան
Գոլէճ

ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐԺԱՆԻ

ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ ՅՈՎԻԿ

Դպրեվանք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

ԲԱԽՏԻԿԵԱՆ ԹԱՄԱՐ

Ազգ. Սուրէն Խանամիրեան Գոլէճ

**ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿՐՕՆ
ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ**

Ա. ՄՐՑԱՆԱԿ
ԱՖԱՐԵԱՆ ՓԻԷՌ

Դպրեվանք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

Բ. ՄՐՑԱՆԱԿ
ՀԱՃԱՔԵԱՆ ՅԱԿՈԲ

Համազգայինի Մ. եւ Հ. Արսլանեան
Ճեմարան

Գ. ՄՐՑԱՆԱԿ
ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ ԱԲԻԿ

Համազգայինի Մ. եւ Հ. Արսլանեան
Ճեմարան

ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐԺԱՆԻ

ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ ԱԲՕ

Դպրեվանք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ ՆԱՆՈՐ	Ազգ. Եղիշէ Մանուկեան Գոլէճ
ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ՅԱԿՈԲ	Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Դարուհի-Յովակիմեան Երկրորդական Վարժարան
ՀԱԼԼԱՃԵԱՆ ՍԱՐԳԻՍ	Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան Երկրորդական Վարժարան
ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ ՀՐԱԿ	Հայ Աւետարանական Կեդրոնական Բարձրագոյն Վարժարան

Գ. ՀԱՅ ԵՐԳ

Ա. ՄՐՅԱՆԱԿ
ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԼՈՒՍԻՆ

Բ. ՄՐՅԱՆԱԿ
ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԴԱԼԱՐ

Գ. ՄՐՅԱՆԱԿ
ՄԱՃԱՌԵԱՆ ՆԱՆՈՐ

ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐԺԱՆԻ

ՊՈՏՐՈՒՄԵԱՆ ՆԺԴԵՀ-ԱՐՅԱԽ

ԱՅՎԱԶԵԱՆ ԻՎՈՆ

ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ ԱԼԻՆ

Անթիլիաս, 4 Յունիս 2010